

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

DOM
2013-04-19
Stockholm

Mål nr
P 6174-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-06-11 i mål P 2813-11, se bilaga A

KLAGANDE

Byggnadsnämnden i Mölndals kommun

MOTPARTER

1. I W

2. B J

Ombud för 1 och 2:
Advokaten A W

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av fritidshus på fastigheten W i Mölndals kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och Länsstyrelsens i Västra Götaland beslut den 23 juni 2011, dnr 403-14197-2010, och fastställer Byggnadsnämnden i Mölndals kommuns beslut den 15 juni 2010 att avslå en ansökan om bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten W.

Dok.Id 1065606

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Byggnadsnämnden i Mölndals kommun (nämnden) har yrkat att Mark-och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa nämndens beslut.

I W och B J har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden

Nämnden har hänvisat till det man tidigare anfört och tillagt bl.a. följande.

De exempel som sökanden anfört på andra fastigheter som beviljats bygglov är inte relevanta eftersom de i tre av fem fall gäller tillbyggnad, inte nybyggnad, och de andra två byggloven beviljades 2004 respektive 2005. Under senare år har medvetenheten om bullers skadliga inverkan ökat vilket har ändrat nämndens praxis för ärenden i det flygbullerstörda området. Nämnden har exempelvis under 2009 lämnat negativt förhandsbesked för nybyggnader av enbostadshus på fastigheterna X och Y samt avslagit ansökan om bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten Z. Nämnden påpekar också att nivån 60 db(A) inte är ett marginellt överskridande av nivån 55 db(A). Skalan är logaritmisk, vilket innebär att en ökning med 3 db(A) innebär en dubblering av den upplevda ljudstyrkan. Dessutom krävs inte bara en tyst inomhusmiljö utan också en tyst uteplats vilket inte är möjligt på platsen.

I W och B J

I W och B J har åberopat vad de tidigare anfört samt tillagt bl.a. följande.

Att bevilja bygglov på fastigheten har under alla förhållanden en mycket liten, om ens någon, prejudiciell effekt då det inte är fråga om nyproduktion på tidigare obebyggd fastighet. Det är heller inte fråga om någon förtätning. Förhållandet i det enskilda fallet ska bedömas. Fastigheten har varit bebyggd från 1936 fram till dess byggnaden revs och har förvärvats för ett ansevärt kapitalbelopp. Kommunen har inte ansett det nödvändigt att upprätta detaljplan för området. En återuppföranderätt föreligger och nybyggnaden förändrar inte nämnvärt boendeförhållandena på fastigheten, särskilt när nybyggnaden kan utföras med bättre isolering. Fastigheten är vidare inbäddad i omkringsliggande tät skog väsentligen mycket högre än fastigheten. Fastigheten är belägen utanför bullerkurva för flygbuller 55 dB(A). Härvid ska särskilt beaktas att utvecklingen inom flygbuller gör att bullernivåerna minskar.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Eftersom ärendet påbörjats före den 2 maj 2011 ska den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, tillämpas.

Bygglov ska enligt 8 kap. 12 § ÄPBL ges för en åtgärd utanför ett område med detaljplan bl.a. om åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. ÄPBL. Enligt 2 kap. 1 § ÄPBL ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Vidare ska enligt paragrafens andra stycke vid planläggning och i ärenden om bygglov och förhandsbesked bestämmelserna i 3 kap. miljöbalken (1998:808), MB, tillämpas.

Av 3 kap. 8 § MB följer att mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning och avfallshantering ska skyddas så långt möjligt mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Vid prövning enligt MB och ÄPBL har god miljö i praxis ansetts motsvara de riktvärden för buller som framgår av infrastrukturpropositionen (prop.1996/97:53). Prövningen i detta fall bör utgå ifrån att målsättningen för god miljö är de riktvärden som anges i infrastrukturpropositionen. Detta innebär att för bostäder bör bullernivån inomhus inte överstiga 30 dB(A) ekvivalent värde och bullernivån utomhus (vid fasad) inte överstiga 55 dB(A) ekvivalent värde. Maximalnivån vid uteplats i anslutning till bostad bör inte överstiga 70 dB(A).

Fastigheten på vilken den ansökta åtgärden planeras ligger utanför detaljplanerat område. Fastigheten är belägen söder om Landvetters flygplats ca 4,5 kilometer från flygplatsbanans södra ände inom ett område som av Trafikverket bedömts vara av riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8 § MB. Av kommunens översiktplan framgår att inom område där riktvärden för buller överskrids gäller restriktioner för nytillkommande bebyggelse. Trafikverket har i beslut i maj 2011 preciserat riksintresset med angivande av flygplatsens influensområde för buller. Fastigheten ligger inom detta influensområde. Swedavia AB, som äger Göteborg Landvetter Airport, har upplyst att fastigheten är belägen invid FBN-kurvan 60 dB(A) och att den berörs av 70 procent av samtliga starter från flygplatsen och utsätts för ljudnivåer över 70 dB(A) mer än tre gånger per genomsnittsdag och natt.

Mot bakgrund av det ovan anförda finner Mark- och miljööverdomstolen det utrett att den planerade bebyggelsen kommer att utsättas för bullernivåer som överstiger de riktvärden som anges i infrastrukturpropositionen. Enligt Mark- och Miljööverdomstolen är marken, med hänsyn till de boendes hälsa, inte lämpad för boendeändamål. Ett medgivande till byggnationen skulle innebära att utnyttjandet av flygplatsanläggningen påtagligt kan försvåras. Vid en avvägning mellan det allmänna intresset att bebyggelse inte lokaliseras till en olämplig miljö och den enskildes intresse av att bebygga fastigheten med ett fritidshus finner Mark- och miljööverdomstolen att det allmänna intresset väger tyngst. Vid denna bedömning strider det sökta bygglovets mot bestämmelserna i 2 kap. ÄPBL. Nämndens överklagande ska därför bifallas och länsstyrelsens och mark- och miljödomstolens beslut upphävas och nämndens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Eyvor Helmenius, referent, tekniska rådet Maria Lotz, och tf. hovrättsassessorn Ulrika Stenström.

Föredragande har varit Linda Ålander.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-06-11
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 2813-11

KLAGANDE

Byggnadsnämnden i Mölndals kommun

MOTPARTER

1. I W

2. B J

Ombud för 1-2: Advokat A W

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Göteborgs beslut 2011-06-23 i ärende nr 403-14197-2010, se bilaga 1

SAKEN

Nekat bygglov för nybyggnad av fritidshus på fastigheten W i Mölndals kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Mölndals stad beslutade den 15 juni 2010 att avslå ansökan från I W och B J om nybyggnad av ett fritidshus avseende återställande av ursprunglig byggnad på fastigheten Mölndal W (nedan fastigheten). Sedan I W och B J överklagat beslutet upphävdes det av länsstyrelsen och visades åter till nämnden för ny handläggning.

YRKANDEN M.M.

Byggnadsnämnden har yrkat att länsstyrelsens beslut upphävs och byggnadsnämndens beslut fastställs samt därvid anført bl.a. följande. Fastigheten ligger inom Landvetter flygplats influensområde för buller. Landvetter flygplats utgör ett riksintresse. Utbyggnad inom influensområdet kan försvåra utnyttjanden och den framtida utvecklingen av flygplatsen. Det finns därför starka allmänna intressen att inte medge bygglov.

I W och B J har yrkat att överklagandet avslås. De har åberopat det som anförts inför länsstyrelsens beslut samt därutöver anført bl.a. följande. Det är fråga om en ersättningsbyggnad om cirka 67 m² byggnadsarea och cirka 63 m² bruttoarea som uppförs inom fem år från det att ursprunglig byggnad revs. Återuppföranderätt föreligger därmed. Fastigheten är taxerad som småhusmark med friliggande bebyggelse med en bostadsyta om 58 m² och med angivet byggnadsår 1936. Den ligger i anslutning till samlad bebyggelse men utanför detaljplanelagt område. Uppförandet av byggnaden är förenlig med översiktsplan från år 2006. Fastigheten är belägen vid FBN-kurvan 60 db(A) och gällande riktvärden överskrids alltså marginellt. Området är inte utsatt för andra bullerkällor. Åtgärden utgör lämplig markanvändning, särskilt om bygglovets förenas med villkor om bullerskyddsåtgärder så att flygbullernivån inomhus inte överstiger 30 dBA_{ekv} samt 45 dBA_{max} nattetid. Fastigheterna Å, Ä, Ö och U samt V är jämföra fastigheter, vilka beviljats bygglov.

Byggnationen kan inte påtagligt försvåra utnyttjandet av flygplatsen. Påtaglighetskravet är mindre inom influensområde än i flygplatsens närhet. Det är fråga om en mycket liten och inte särskilt hög byggnad, omgärdad av väsentligt högre skog. Då

det är fråga om en ersättningsbyggnad väger det enskilda intresset väsentligt högre än eljest. Det finns därmed heller inte risk för förtätning eller att beslutet får prejudicerande verkan. Med villkor om bullerskyddsåtgärder förbättras byggnaden i förhållande till den tidigare. Ett nekat bygglov får stora ekonomiska konsekvenser för dem. Deras investeringar har byggts på rådgivning från ansvarig myndighet. Någon avvägning mot enskilda intressen likt den som ska göras vid detaljplaneläggning har inte skett. De fördelar som kan vinnas med ett avslag överväger inte de olägenheter som beslutet orsakar deras väsentliga ekonomiska intresse.

Inför köpet av fastigheten, med en uppförd byggnad om 58 m², kontaktade de stadsbyggnadskontoret och fick beskedet att fastigheten låg nära, men utanför, bullerzonen och det därmed skulle vara möjligt att bebygga fastigheten. De planerade en 87 m² stor byggnad och sedan de köpt fastigheten i slutet av år 2007 för 1 250 000 kr sökte de bygglov. Miljö- och hälsoskyddskontoret hade inget att invända mot ansökan under förutsättning att åtgärder vidtogs så att ljudnivån inomhus inte skulle överstiga 30 dBA_{ekv} samt 45 dBA_{max} nattetid. Ansökan återkallades dock 2008. De uppförde stomme och takstolar samt grundplatta i förvisningen att bygglov inte krävdes. Efter inspektion förbjöds de dock att fortsätta och tvingades vidare riva det som uppförts enligt föreläggande. Betongplattan tilläts dock vara kvar i avvaktan på ny bygglovsansökan. De har erlagt byggnadsavgift om 51 660 kr. De har gett in bilder på den tidigare byggnaden.

Swedavia AB har, som ägare till Göteborg Landvetter Airport, yttrat sig i målet och därvid motsatt sig den aktuella byggnationen samt anfört bl.a. följande. Fastigheten berörs av ungefär 70 % av samtliga starter från flygplatsen och utsätts för ljudnivåer över 70 dB(A) mer än tre gånger per genomsnittsdag och natt. Bullret på fastigheten överstiger alltså samhällets riktvärde för planering av ny bostadsbebyggelse. Flygplatsen har av Trafikverket pekats ut om riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Den ska därför skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utnyttjandet av flygplatsen. Till riksintresset hör också influensområden för buller, hinder och elektromagnetisk störning. Influensområdet för buller har

preciserats i beslut den 5 maj 2011, vilket återopas. Fastigheten ligger inom detta influensområde. Utbyggnad av störningskänslig bebyggelse på fastigheten kan påtagligt försvåra bedrivandet och utvecklingen av flygplatsverksamheten. Beviljande av bygglov kan få kumulativa effekter som innebär att fler byggnationer i området kan komma att tillåtas. Resultatet av en förtätning av nybebyggelse i området kan leda till inskränkningar i verksamheten eller krav på skyddsåtgärder. Med hänsyn till kravet på lokalisering på lämplig plats riskeras på lång sikt hela verksamheten. Fastigheten är vidare inte lämplig för bebyggelse med hänsyn till de av Riksdagen uppställda riktvärdena för trafikbuller.

DOMSKÄL

Länsstyrelsen har i sitt beslut redogjort för relevanta lagrum.

Mark- och miljödomstolen gör i allt väsentligt samma bedömning som den länsstyrelsen gjort. Det som anförts inför mark- och miljödomstolen ändrar inte denna bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 2 juli 2012.

Susanne Mörkås

Rolf Dalbert

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Mörkås, ordförande, och tekniska rådet Rolf Dalbert. Föredragande har varit beredningsjuristen Eveline Savik.